

คู่มือการปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

นายวิฑูล อยู่บุญ
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์การนิเทศ ขอบข่ายการนิเทศและการดำเนินการนิเทศการศึกษา เพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงานของสถานศึกษาสู่เป้าหมายก่อให้เกิดเป้าหมายผลผลิตและตัวชี้วัดตาม คำรับรองการปฏิบัติราชการและตามแผนปฏิบัติราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต ๑ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการนิเทศการศึกษา การประเมินผลและการรายงานผล การนิเทศการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานนิเทศการศึกษา และใช้เป็นเครื่องมือในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ มีรายละเอียดของภาระ งานที่รับผิดชอบประกอบด้วย ภาระงานตามกรอบการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา ภาระงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาระงาน ศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนเมืองหน้าด่าน จำนวน ๑๓ โรงเรียน ที่สอดคล้องกับ นโยบายของรัฐบาล และนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเป็นโยบายต่อ ผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการนิเทศของ ศึกษานิเทศก์ หรือบุคลากรอื่นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาได้เป็นอย่างดี

วิหุล อยู่บุญ

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
๑. ข้อมูลทั่วไป	๑
๒. ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือ	๑
๓. วัตถุประสงค์	๑
๔. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์	๒
๕. องค์ความรู้ของศึกษานิเทศก์	๓
๖. ภารกิจ สาระความรู้ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ	๖
๗. ขอบข่ายภารกิจกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	๗
๘. ขอบข่ายภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	๘
๙. งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียน	๑๐
๑๐. แผนผังการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา	๑๑
๑๑. การนิเทศการศึกษาโดยใช้วิธีการ (Coaching)	๑๒
๑๒. งานส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้	๑๔
๑๓. แผนผังการพัฒนาหลักสูตร	๑๕
๑๔. กระบวนการนิเทศแบบ (PDRCAS)	๑๖
ภาคผนวก	
เอกสารอ้างอิง	๑๗

คู่มือการปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายวิฑูล อยู่บุญ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่ 23 กลุ่มงาน พัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้
หน่วยงานการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือ

จากการดำเนินการสำรวจระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และนโยบายของผู้ว่าราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ ที่กำหนดให้ ข้าราชการทุกคนในสังกัดต้องมีคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อวัดระดับคุณธรรมและความโปร่งใส ในการปฏิบัติงาน ที่สามารถ ตรวจสอบได้ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียน ทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา ในงานตามภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีศึกษานิเทศก์แต่ละคนรับผิดชอบ ตามกรอบงานที่ได้รับมอบหมาย จึงต้องมีคู่มือการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์แต่ละบุคคล

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของ นายวิฑูล อยู่บุญ ในการปฏิบัติราชการในฐานะบุคลากร กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
๒. เพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของตนเองและของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา
๓. เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในบทบาท หน้าที่ และภารกิจของศึกษานิเทศก์

๔. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์

๑. งานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง

ปฏิบัติหน้าที่ ศึกษานิเทศก์ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ ที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ดังนี้

๑.๑ งานนิเทศการศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการวัดและ ประเมินผลการศึกษา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

๑.๒ การศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นเอกสาร คู่มือและสื่อใช้ในการปฏิบัติงานและ เผยแพร่ให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอน

๑.๓ การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ พัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้สนใจทั่วไป

๑.๔ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการนิเทศและการพัฒนางานวิชาการ

๑.๕ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๒. งานตามขอบข่าย ภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต ๑ เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การพัฒนาระบบบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง ในการบริหาร และจัดการเรียน การสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐานเท่าเทียมกัน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการและวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้มี ความรู้ ความเข้าใจในหลักการนิเทศการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดการประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือ ครูและนักเรียนในระดับสูง มีความสามารถในการวางแผน การนิเทศการศึกษา งานวิชาการ งานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา และจัดทำรายงานโดยแสดง ให้เห็นว่ามี การวิจัยและพัฒนา สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา มีการเผยแพร่ อย่างกว้างขวาง มีการถ่ายทอดและได้รับการยอมรับและมีการพัฒนาตนและพัฒนาวิชาชีพ มีเทคนิคขั้นสูงในการ นิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษากันเป็นแบบอย่างแก่ วิชาชีพส่งผลให้ครูและ บุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพ

- ๓) งานกลุ่มสาระการเรียนรู้
๑. สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ๒. สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 ๓. สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 ๔. สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ๕. สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 ๖. สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 ๗. สาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา
 ๘. สาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพ
 ๙. รายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์
 ๑๐. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ๔) งานกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองหน้าด่าน จำนวน ๑๓ โรงเรียน
- ๕) งานโครงการพิเศษ
- ๖) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๕. องค์ความรู้ของศึกษานิเทศก์

๑. สมรรถนะ วินัย คุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพศึกษานิเทศก์

วิชาชีพศึกษานิเทศก์ เป็นวิชาชีพควบคุมที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมาย ศึกษานิเทศก์ จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพการพัฒนาตามความรู้ความสามารถของตนเอง ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ การพัฒนามาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพศึกษานิเทศก์ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา สามารถนิเทศ การศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาที่ส่งผลให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งผลดีต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาในภาพรวม

เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๑. วินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพศึกษานิเทศก์
๒. กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ศึกษานิเทศก์
๓. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. การประเมินความรู้ความสามารถและการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง
๕. แฟ้มสะสมงานศึกษานิเทศก์
๖. ความก้าวหน้าในวิชาชีพศึกษานิเทศก์

๒. ความรู้พื้นฐาน ทักษะ เทคนิคและกระบวนการนิเทศการศึกษา

การพัฒนาตนเองของศึกษานิเทศก์ให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะที่จำเป็นในการนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพและ เกิด ประสิทธิภาพ จำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติด้วยเทคนิควิธี และทักษะทางการนิเทศที่หลากหลาย ให้มีความเชี่ยวชาญ มีความชำนาญในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการ ศึกษาได้อย่างเหมาะสม โดยการนิเทศต้องเน้นการนิเทศให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร จนเป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศ และนำทักษะ เชิงมนุษย ทักษะทางวิชาการ และทักษะในการนิเทศที่จำเป็นใช้ได้ตรง และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
๒. ทักษะผู้นิเทศ
๓. เทคนิควิธีการนิเทศ
๔. กระบวนการนิเทศ

๓. กระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาโดยใช้ กระบวนการวิจัยและนำผลวิจัย ไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา

ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เกี่ยวข้องต้องมีข้อมูลคุณภาพ (Quality Profiles) ของหน่วย (หน่วยงาน บุคคล งาน) ที่จะพัฒนาที่ชัดเจน ครอบคลุมภาระงานอย่างเพียงพอ เป็นจุดเริ่มต้นของ การทำงาน จึงจะทำให้การพัฒนาคุณภาพเป็นไปอย่างมีทิศทางและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก จึงต้องมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคุณภาพ ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ที่ชัดเจน ครอบคลุมและเพียงพอ และเป็นข้อมูลที่สามารนำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ จึงจะทำให้การพัฒนาคุณภาพ การศึกษามีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย

การมีเทคนิควิธีการนิเทศที่เหมาะสม นวัตกรรมที่ดีมีคุณภาพ สอดคล้องกับกระบวนการนิเทศ การศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถภาพการทำงานของบุคคล โดยเน้นไปที่การทำงานได้ ตามเป้าหมายของงาน หรือการช่วยให้สามารถนำความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ที่มีอยู่ หรือได้รับการพัฒนาศักยภาพ นำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุม และชัดเจน การร่วมคิดร่วมทำในการวางแผนการพัฒนาระบบการนิเทศ นวัตกรรมการนิเทศของผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง ทำให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงและสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา และ ทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของงานที่จะพัฒนา และร่วมกันพัฒนาอย่างเต็มที่ อันจะทำให้การดำเนินการพัฒนา มีคุณภาพมากขึ้น

เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๒. การวางแผนการนิเทศและการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ
๓. การจัดทำโครงการ โครงร่างการวิจัยการนิเทศการศึกษา
๔. การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา

๔. การติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดการศึกษา

การติดตามความก้าวหน้าของคุณภาพนักเรียนและพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากร ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ผู้นิเทศทราบผลสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และการพัฒนา พฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขสภาพปัญหาข้อขัดข้องในปัจจุบันได้ ทันทีทันที่

การวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานในองค์กร โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรให้มีส่วนร่วม อย่างคุ้มค่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นและความสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นวิธีการจัดการองค์กรที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่างมีคุณภาพ และนำไปสู่ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

การรายงานการพัฒนาคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษา รายงานการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ และรายงานการนิเทศการศึกษาประจำปีได้เหมาะสม สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการ พัฒนาการนิเทศอย่างเป็นระบบ และดำเนินการติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๑. การติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการจัดการศึกษา
๒. การรายงานการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา
๓. การรายงานการพัฒนาคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษา
๔. การรายงานการนิเทศการศึกษาประจำปี
๕. การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๕. การวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา และวิธีการศึกษาค้นคว้า หาคำตอบในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน เป็นระบบตามกระบวนการวิจัย ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย สอดคล้องกับสภาพปัญหา สาเหตุที่แท้จริงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน การนิเทศ การศึกษา การบริหารการศึกษา และช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ศึกษานิเทศก์ด้านการวิจัย การพัฒนานวัตกรรมและการนำผลการวิจัย ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบวิธีวิจัย
๒. กระบวนการวิจัย
๓. การวิจัยปฏิบัติการ
๔. การวิจัยในชั้นเรียน
๕. การวิจัยและพัฒนา
๖. การวิจัยในบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
๗. การวิเคราะห์งานวิจัย
๘. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๖. การกิจ สาระความรู้ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๑. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ หลักการและรูปแบบการนิเทศ วิธีการและกระบวนการนิเทศ กลยุทธ์การนิเทศการศึกษาใน เรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการนิเทศการศึกษา การสร้างทักษะ ในการนิเทศการใช้กลยุทธ์ในการนิเทศ การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ การควบคุมและ การประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศภายใน โดยสามารถวิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริม ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนและการบริหารจัดการ การศึกษา ประสาน สนับสนุนและเผยแพร่ ผลงานด้านการนิเทศการศึกษาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เทคนิคการนิเทศได้อย่างหลากหลายด้านความ เป็นกัลยาณมิตร

๒. นโยบายและการวางแผนการศึกษา ได้แก่ ระบบและทฤษฎีการวางแผน บริบททางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา แผนการศึกษาระดับชาติและระดับต่างๆ การวิเคราะห์และกำหนดนโยบายการศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและประเมิน นโยบายการศึกษา โดย สามารถให้คำแนะนำ ประเมินเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลเพื่อจัดทำนโยบาย แผนและการติดตามประเมินผล ด้านการศึกษา ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับ การกำหนดนโยบายและการวางแผนดำเนินงานและการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดีคุ้มค่าต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การสร้างหลักสูตร สถานศึกษา หลักการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาการศึกษา การวัดและการประเมินผล การจัดการศึกษาพิเศษ โดยสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา สาธิตแนะนำ ครูให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของผู้เรียน ประเมินหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

๔. การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การบริหารคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษา กระบวนการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดทำมาตรฐานและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและ การวางระบบการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและ พร้อมรับการประเมินภายนอก

๕. การบริหารจัดการการศึกษา ได้แก่ หลักและระบบขอบข่ายการจัดการศึกษา หลักการบริหาร จัดการ การศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การปฏิรูปการศึกษา กฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาโดย สามารถให้คำปรึกษาแนะนำการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ ของการศึกษานิเทศก์ การบริหารจัดการสถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ บริหารจัดการศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน

๖. การวิจัยทางการศึกษา ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัย กระบวนการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ โดยสามารถให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนา การเรียนการสอน ให้ คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียน การสอน ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้าง องค์ความรู้ใหม่ๆ ด้านการเรียนรู้และการจัดการศึกษา

๗. กลวิธีการถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานทางวิชาการ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอ ความรู้ แนวคิดทฤษฎีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ การเขียนรายงาน บทความ ผลงาน ผลการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ วิจัยผลงานวิชาการอย่างสร้างสรรค์ โดยสามารถเขียนเอกสารทางวิชาการประเภทต่างๆ แนะนำและให้ คำปรึกษาการเขียนเอกสารทางวิชาการแก่คุณครูและบุคลากรทางการศึกษานำเสนอความรู้ แนวคิด ทฤษฎีด้วย วิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมต่อการเรียนรู้

๘. การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระบบมัลติมีเดียแบบ ปฏิสัมพันธ์ สำนักงานอัตโนมัติ โดยสามารถใช้เทคโนโลยี

๙. สารสนเทศเพื่อการพัฒนาต้นและการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม ให้คำปรึกษา แนะนำ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา

๑๐. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ ได้แก่ คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ ศึกษานิเทศก์ จรรยาบรรณของวิชาชีพศึกษานิเทศก์ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยปฏิบัติตาม จรรยาบรรณของวิชาชีพศึกษานิเทศก์ มีหลักธรรมในการนิเทศและ ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี

๗. ขอบข่ายภารกิจกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๑. งานธุรการ

๒. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

๒.๑ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

๒.๒ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๓ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

๓. กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา

๓.๑ งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา

๓.๒ งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

๓.๓ งานติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการวัดและประเมินผลการศึกษา

๔. กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

๔.๑ งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

๔.๒ งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทาง การศึกษา

๕. กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

๕.๑ งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

๕.๒ งานส่งเสริมสนับสนุน เครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน เกี่ยวข้อง

และชุมชน

๕.๓ งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน ของ

สถานศึกษา

๕.๔ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา

๖. กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๖.๑ งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๖.๒ งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

๖.๓ งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

๖.๔ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

๗. กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

๗.๑ งานพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ขอบข่ายภารกิจกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๗.๒ งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

๗.๓ งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

๘. ขอบข่ายภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

นายวิฑูล อยู่บุญ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษามีหน้าที่และรับผิดชอบงาน ดังนี้

๑ งานประสานส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ๑ สาระพื้นฐานประวัติศาสตร์

๑.๒ ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแนวทางการจัดการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแนวทางการวัดผลและประเมินผล แนวทางการวัดผลและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในพื้นที่รวมทั้งศึกษาสภาพปัญหาบริบททางสังคมและ ความต้องการท้องถิ่นชุมชนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๑.๓ ดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมและเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๑.๔ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๐

๑.๕ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ และ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามความต้องการจุดเน้นของสถานศึกษาด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม

๑.๖ ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

๑.๗ นิเทศกำกับติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

๑.๘ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐

๑.๙ สรุปรายงานและเผยแพร่ผลการใช้/การพัฒนาหลักสูตร

๒ งานศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร

๒.๑ ศึกษานโยบายแผนงานและยุทธศาสตร์ในพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการพัฒนาและใช้หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ ศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนารอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

๒.๓ ศึกษาวิเคราะห์วิจัยและติดตามการพัฒนาและประเมินผลการใช้หลักสูตร

๒.๔ ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

๒.๕ ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการนิเทศการวิจัยและการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา

๒.๖ นิเทศกำกับติดตามให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ

๒.๗ ติดตามประเมินผลวิจัยการใช้หลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๒.๗.๑ ประเมินคุณภาพหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๒.๗.๒ นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาคุณภาพครูและคุณภาพนักเรียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษารวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายในการบริหารจัดการหลักสูตรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๗.๓ วิจัยและพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๒.๘ ส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๒.๙ สรุปรายงานผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๓. พัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระประวัติศาสตร์ สาระศิลปกรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

๓.๑ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบและเผยแพร่ผู้เกี่ยวข้อง

๓.๒ ส่งเสริม พัฒนาหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

๓.๓ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๓.๔ ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด แนวปฏิบัติใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ

๓.๕ ผลิต เผยแพร่เอกสารทางวิชาการ คู่มือ แนวการสอนหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบร่วมกับโรงเรียน

๓.๖ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ

๓.๗ วางแผนนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศและดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ

๓.๘ งานข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ

๓.๙ งานวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ

๓.๑๐ การผลิตและจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ

๓.๑๑ วางแผนและจัดกิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ

๔. ครูพระสอนศีลธรรม

๕. การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรด้านพุทธศึกษา

๖. งานพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ

๗. ผู้ประสานงานด้านส่งเสริมหลักสูตรสิทธิมนุษยชนในสถานศึกษานำร่อง

๘. รายงานการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

๙. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและนิเทศติดตามประเมินผลโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โรงเรียนในเขตอำเภอบ้านด่านลานหอย กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองหน้าด่าน

๑๐. ปฏิบัติงานแทนบุคลากรในกลุ่มงานกรณีที่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

๑๑. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๙. งานนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองหน้าด่าน อ.บ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย

ลักษณะงาน

ส่งเสริมให้สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองหน้าด่าน อำเภอบ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย บริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ พัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

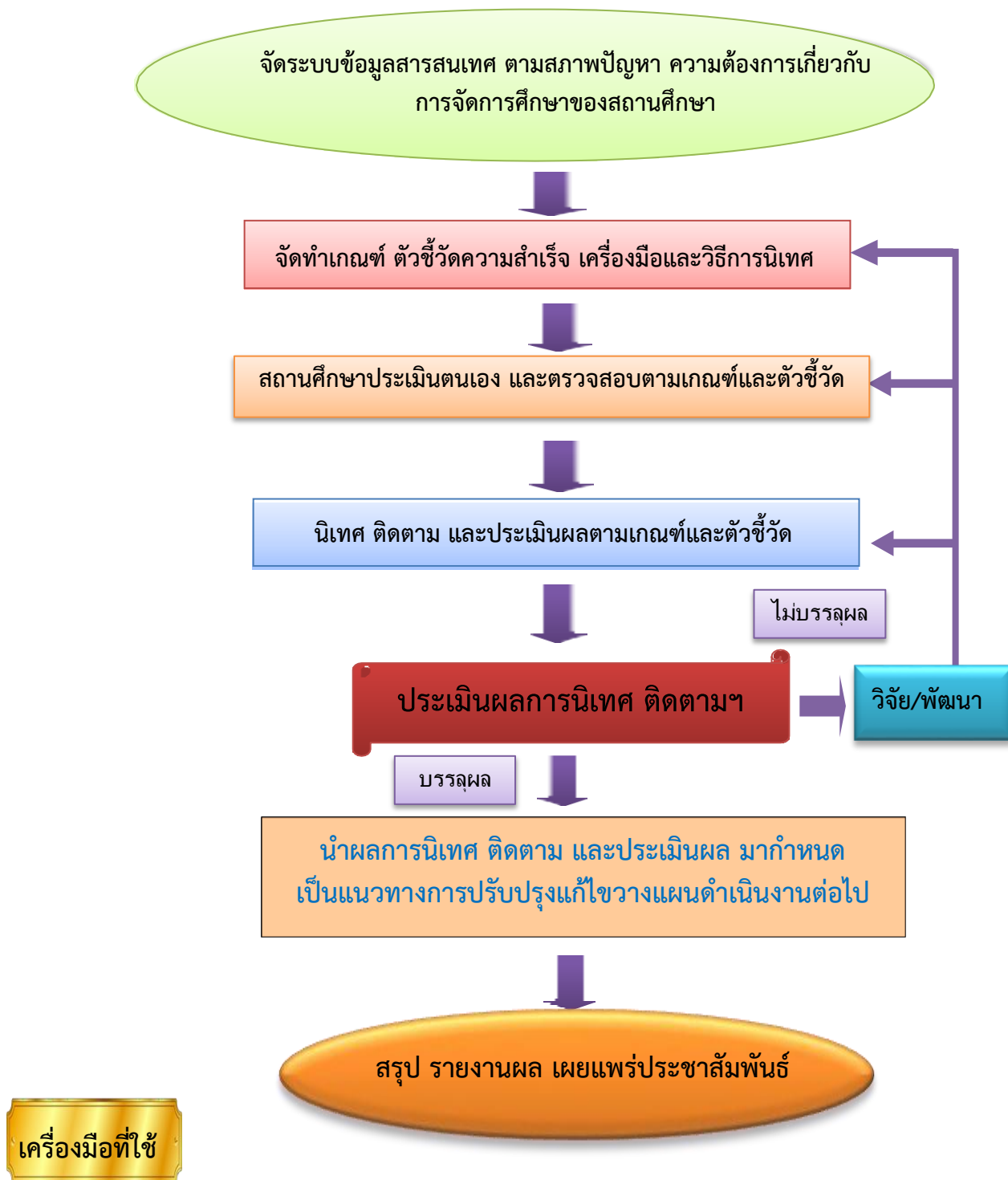
๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๓. หลักการนิเทศ ติดตามการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
๔. การจัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สถานศึกษา

แนวการปฏิบัติ

๑. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ตามสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา
๒. จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือ และวิธีการนิเทศ การตรวจสอบการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา
๓. สถานศึกษาประเมินตนเอง และตรวจสอบตามเกณฑ์และตัวชี้วัดการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา
๔. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้วัด วิจัย พัฒนา รูปแบบ วิธีการที่เหมาะสม
๕. นำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และ ตัวชี้วัดมา กำหนดเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และวางแผนการดำเนินงาน
๖. สรุปผลการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๗. เผยแพร่ผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจ

๑๐. แผนผังการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้

๑. แบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา
๒. เกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
๓. แบบติดตาม และสรุปผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

๑๑. การนิเทศการศึกษา โดยใช้วิธีการ Coaching

ลักษณะงานนิเทศ

การนิเทศการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้สถานศึกษามีการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการนิเทศภายนอก ขับเคลื่อนการนิเทศภายใน ซึ่งดำเนินการโดยศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบกลุ่มสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศ โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบ Reflective Coaching และใช้ Model การนิเทศแบบ (PDRCAS) ใน ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยมีเป้าหมายเพื่อเน้นการอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น และเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ผลการสอบ NT และ O-NET) ซึ่งการนิเทศ แบบ Reflective Coaching เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้รู้จัก ช่วยเหลือตนเอง (coaching is a process of helping people to help themselves) มีนักการศึกษา นำเสนอกระบวนการชี้แนะที่หลากหลาย เนื่องจากการชี้แนะมีกระบวนการเฉพาะ ได้แก่ การชี้แนะทางปัญญา (cognitive coaching) การชี้แนะการสอน (instructional coaching) เพื่อนชี้แนะ (peer coaching) ซึ่ง การชี้แนะต่าง ๆ มีรายละเอียดค่อนข้างมาก โดยทั่วไปมีขั้นตอนของกระบวนการ ดังนี้

ขั้นก่อนการชี้แนะสะท้อนคิด (Pre-Reflective Coaching)

ก่อนดำเนินการชี้แนะสะท้อนคิด มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นหรือจุดเน้นที่ต้องการสอน แนะนำร่วมกัน เนื่องจากการดำเนินการชี้แนะเน้นไปที่การเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เป็นการทำงานเชิงลึก (deep approach) ดังนั้นประเด็นที่ชี้แนะจึงเป็นจุดเล็กๆ แต่เข้มข้น ช่วยให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง แจ่มแจ้ง ช่วยคลี่ปมบางประการให้เกิดผลในการปฏิบัติได้จริง ในกรณีการสอนกระบวนการคิด มีประเด็น มากมายที่ต้องช่วยกันขยับขับเคลื่อนไปที่ละประเด็น เช่น การใช้คำถามกระตุ้นคิด การใช้กิจกรรมที่ช่วยให้ คิดได้อย่างหลากหลาย การใช้ผังกราฟิก (graphic organizer) มาใช้ในการนำเสนอความคิด การช่วยให้ นักเรียนอธิบายกระบวนการคิดกระบวนการทำงานของตนเอง ซึ่งในประเด็นเหล่านี้ ก็ยังมีประเด็นย่อย ๆ ที่ซ่อนอยู่มาก ทั้งผู้ชี้แนะและคุณครูแต่ละคนก็ต้องวางแผนร่วมกันว่าในแต่ละครั้งที่ดำเนินการชี้แนะ นั้น จะชี้แนะลงลึกเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ

ขั้นการชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching)

ในขั้นของการชี้แนะสะท้อนคิดประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๓ ขั้น คือ

๑. การศึกษาต้นทุนเดิม (Original cost study) เป็นขั้นที่ผู้ชี้แนะสะท้อนคิดต้องพยายามทำความเข้าใจวิธีคิด วิธีการ ทำงาน และผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานของคุณครูว่าอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลในการต่อยอดประสบการณ์ในระดับที่เหมาะสมกับครูแต่ละคน ซึ่งในขั้นนี้อาจใช้วิธีการต่าง ๆ กันไป ตามสถานการณ์ ได้แก่

- การให้ครูบอกเล่า อธิบายวิธีการทำงานและผลที่เกิดขึ้น
- การพิจารณาร่องรอยการทำงานร่วมกัน เช่น แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน
- การสังเกตการสอนในชั้นเรียน
- การให้คุณครูประเมินการทำงานของตนเอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ครูได้ทบทวนการทำงานที่ผ่านมา ของตนเอง โดยใช้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมที่ผ่านมา ได้แก่ การสอนที่เพิ่งสอนจบไปแล้ว ชิ้นงานที่นักเรียน เพิ่งทำเสร็จเมื่อสักครู มาใช้ประกอบการประเมิน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นสำคัญขั้นหนึ่ง ที่พบว่า ครูไม่ได้ ตระหนักรู้ในสิ่งที่ตนเองสอนหรือกระทำลงไป นัก แต่การที่จัดให้มีโอกาสได้ “นิกย้อนและสะท้อนผลการ ทำงาน” ช่วยให้ครูได้ทบทวนและไตร่ตรองว่าตนเองได้ใช้ความรู้ความเข้าใจไปสู่การปฏิบัติอย่างไร มีอุปสรรคปัญหาใดเกิดขึ้นบ้าง คำถามที่มักใช้กันในขั้นนี้มี ๒ คำถามหลัก คือ

- อะไรที่ทำได้ดี
- จะให้ดีกว่านี้ถ้า.....

๒. ขั้นต่อยอดประสบการณ์ (Original cost study) เป็นขั้นที่ผู้ชี้แนะมีข้อมูลจากการสังเกตการทำงานและฟังคำอธิบาย ความคิดของตนเอง แล้วจึงลงมือต่อยอดประสบการณ์ในเรื่องเฉพาะนั้นเพิ่มเติม ซึ่งผู้ชี้แนะต้องอาศัยปฏิภาณในการวินิจฉัยให้ได้ว่าคุณครูต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใด หากไม่แน่ใจก็อาจใช้วิธีการ สอบถามขอข้อมูลเพิ่มเติม ในขั้นต่อยอดประสบการณ์มักมีการดำเนินการใน ๒ ลักษณะ คือ

- ๑) เมื่อพบว่าคุณครูมีความเข้าใจที่ผิดพลาดบางประการ หรือมีปัญหา ก็จำเป็นต้องแก้ไข ปรับ ความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้องและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา
- ๒) เมื่อพบว่าคุณครูเข้าใจหลักการสอนดี แต่ยังขาดประสบการณ์ในการออกแบบการเรียนการสอนก็จำเป็นต้องเพิ่มเติมความรู้ แบ่งปันประสบการณ์

๓. ขั้นการอภิปรายร่วมกัน (Debriefing) ทั้งสองฝ่ายเขียนบรรยายประเด็นที่ได้จากการสะท้อนคิด มาพูดคุย ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและดำเนินการในครั้งต่อไป

ขั้นสรุปผลการชี้แนะสะท้อนคิด (Post-Reflective Coaching)

เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนแนะเปิดโอกาสให้คุณครูได้สรุปผลการสอนแนะเพื่อให้ได้หลักการสำคัญไป ปรับการเรียนการสอนของตนเองต่อไป มีการวางแผนที่จะกลับมาชี้แนะร่วมกันอีกครั้งว่าความรู้ความ เข้าใจอันใหม่ที่ได้รับการ การสอนแนะครั้งนี้จะเกิดผลในทางปฏิบัติเพียงใด รวมไปถึงการตกลงร่วมกันเรื่อง ให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ เช่น หาเอกสาร มาให้ศึกษา ประสานงานกับบุคคลอื่น ๆ แนะนำแหล่งเรียนรู้ เพิ่มเติม เป็นต้น

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. จุดเน้นการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ของ สพป.สท ๑.
๒. จุดเน้นการพัฒนาการศึกษา ของ สพฐ. ๒๕๖๓
๓. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

แนวการปฏิบัติ

๑. ประกาศนโยบายโดยการประชาสัมพันธ์ เน้นย้ำ ด้วยการนิเทศ มอบเอกสาร และผ่านเว็บไซต์
๒. จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือและวิธีการนิเทศ
๓. นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยใช้การนิเทศแบบ (Reflective Coaching) โรงเรียน เป้าหมาย ๑๓ โรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ศึกษานิเทศก์ รับผิดชอบ
๔. นำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และ ตัวชี้วัดมา กำหนดเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และวางแผนการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป
๕. สรุปผลการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามจุดเน้น
๖. เผยแพร่ผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจ

๑๒. ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ลักษณะงาน

ศึกษาสภาพปัญหา งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ดำเนินการวิจัย การบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเน้นกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

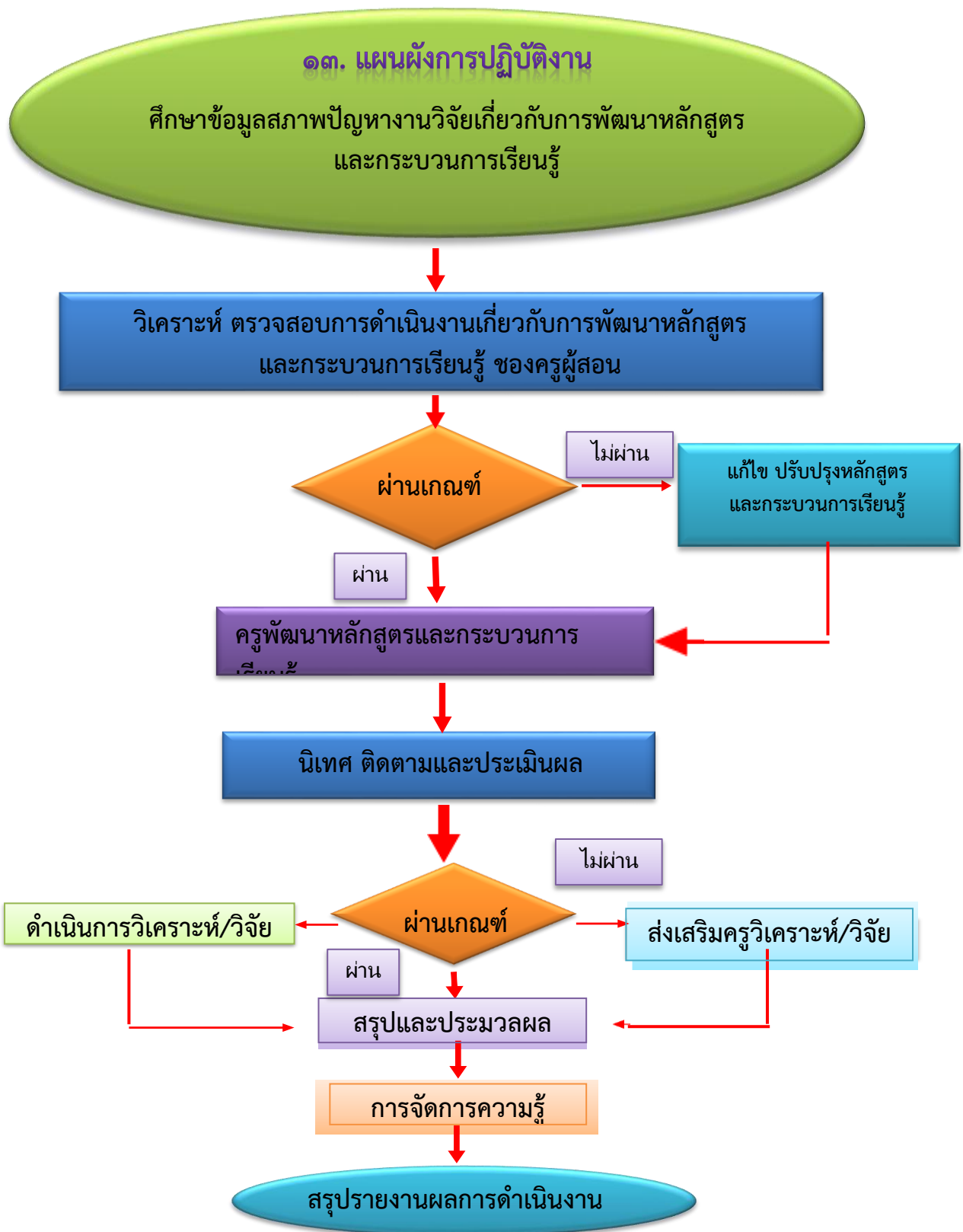
กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)

แนวปฏิบัติ

๑. ศึกษาสภาพปัญหา งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
๒. วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน
๓. นิเทศการดำเนินการวิจัยการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของโรงเรียนในสังกัด
๔. สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของ ครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเน้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๕. การดำเนินการวิจัยการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดย เน้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๖. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และเผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
๗. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย วางแผนงาน และกำหนดยุทธศาสตร์ใน พัฒนาคุณภาพครูและผู้เรียนในเขตพื้นที่

เครื่องมือที่ใช้

๑. แบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม
๒. เกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๓. แบบติดตาม และสรุปผลการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

งานศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มโรงเรียน

แนวทางการดำเนินการ

๑. ศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาในภาพรวมของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน เมืองหน้าด่าน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๑๓ โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนบ้านด่าน โรงเรียนบ้านวังแดด โรงเรียนบ้านหนองจิ่ง โรงเรียนอนุบาลบ้านด่านลานหอย โรงเรียนเชิงคีรี โรงเรียนบ้านหนองเฒ่า โรงเรียนบ้านวังโคนเปื่อย โรงเรียนบ้านวังไทร โรงเรียนบ้านปากคลองร่วม โรงเรียนหนองหญ้าปล้อง (กม.๗๘) โรงเรียนบ้านหนองจิกตีนเนิน โรงเรียนบ้านหนองไม้กอง โรงเรียนบ้านวังตะคร้อ

๒. กำหนดประเด็นการนิเทศ โดยจำแนกตามมาตรฐานการศึกษา ๓ ด้าน ได้แก่ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารการจัดการสถานศึกษา และด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ Model การนิเทศแบบ PDRCAS เชิงบูรณาการสถานศึกษาเป็นฐาน

๑๔. กระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาแบบ (PDRCAS)

เอกสารอ้างอิง

๑. คู่มือปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
๒. กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ หน้า ๓-๕ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
๓. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๒๓๕ หน้า ๔-๕ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑
๔. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑
๕. แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๑

คู่มือการปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑

